

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Gramatyka opisowa języka polskiego		9.3.0460	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Sławistyki i Studiów Bałkańskich			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Sławistyka	forma	stacjonarne
		moduł	językoznawczo-kulturoznawcza, literaturoznawczo-kulturoznawcza
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
prof. dr hab. Krystyna Szcześniak; dr hab. Halina Wątróbska, profesor uczelni; dr hab. Dušan-Vladislav Paždžerski, profesor uczelni; dr hab. Artur Bracki, profesor uczelni			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Wykład		Semestr 1:	
Sposób realizacji zajęć		15 godzin - udział w wykładzie;	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej		10 godzin - przygotowanie pracy zaliczeniowej.	
Liczba godzin		Razem: 25 godzin = 1 ECTS.	
Wykład: 45 godz.		Semestr 2:	
		30 godzin - udział w wykładzie;	
		20 godzin - przygotowanie do egzaminu i sam egzamin.	
		Razem: 50 godzin = 2 ECTS.	
Termin realizacji przedmiotu			
2022/2023 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Wykład konwersatoryjny		Sposób zaliczenia	
- Wykład problemowy		- Zaliczenie na ocenę	
		- Egzamin	
		Formy zaliczenia	
		- Egzamin częściowy po każdej części (dziale gramatyki)	
		- egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi	
		- egzamin pisemny testowy	
		- ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen częściowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Po pierwszym semestrze student uzyskuje zaliczenie na ocenę na podstawie: pisemnej pracy zaliczeniowej (100%).	
		Po drugim semestrze student uzyskuje ocenę na podstawie wyników egzaminów częściowych po każdej części (dziale gramatyki). Ocena ostateczna jest średnią z egzaminów pisemnych częściowych (100%).	
		Uwaga: w szczególnych wypadkach (pandemia, utrudniona praca zdalna, brak Internetu) istnieje możliwość innego niż wyżej wspomniano sposobu zaliczenia przedmiotu.	

Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się		
zakładany efekt uczenia się	praca pisemna	egzaminacje cząstkowe
	Wiedza	
K_W01	+	+
K_W04	+	+
	Umiejętności	
K_U01	+	+
K_U07	+	+
	Kompetencje społeczne	
K_K01	+	+
K_K04	+	+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

brak

B. Wymagania wstępne

brak

Cele kształcenia

Przybliżenie studentom systemu gramatycznego języka polskiego, metod opisu zjawisk. Zapoznanie z polską terminologią, podstawowymi pracami i badaczami.

Treści programowe

Treści programowe:

- Pojęcie diachronii i synchronii w opisie zjawisk językowych. Podstawowe słowniki języka polskiego (4 godziny).
- Miejsce gramatyki opisowej danego języka wśród innych działów lingwistyki (2 godziny).
- Problemy fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego (nawiązanie do szkół strukturalnych). Przypomnienie różnicy między głoską a literą i fonemem (8 godzin).
- Wprowadzenie do słowotwórstwa – struktura wyrazu motywowanego; pojęcie podstawy słowotwórczej, formantów (sufiksów i prefiksów). Derywacja słowotwórcza; pojęcie typu słowotwórczego, kategorii słowotwórczej, produktywności (8 godzin).
- Problemy fleksji – fleksja a słowotwórstwo; pojęcie kategorii gramatycznej; deklinacja rzeczownika, przymiotnika, zaimka; kategorie morfologiczne liczebnika; problemy koniugacji polskiej; status imiesłowów (6 godzin).
- Nauka o zdaniu – podstawy analizy składniowej. Zdanie, wypowiedzenie, tekst. Zdanie pojedyncze i zdanie złożone. Paratataksa a hipotaksa. Stosunki między nadawcą a treścią zdania. Stosunki między zdaniami. Wewnętrzna budowa tekstu (8 godzin).
- Stylistyka języka polskiego (styl naukowy, potoczny, artystyczny) (4 godziny).
- Semantyka. Wyraz w komunikacji i poza nim. Puste i pełne pola semantyczne. Wypełnianie pustych pól semantycznych. Frazeologia i derywacja frazeologiczna. Słowniki frazeologiczne języka polskiego (8 godzin).

Wykaz literatury

A 1. Literatura podstawowa:

- Piotr Bąk P., Gramatyka języka polskiego. Zarys popularny, Warszawa 1977.
- Witold Doroszewski, Bronisław Wieczorkiewicz., Gramatyka opisowa języka polskiego z ćwiczeniami, t. 1-2, Warszawa 1961 (i późniejsze).
- Leokadia Dukiewicz, Irena Sawicka, Gramatyka współczesnego języka polskiego. Fonetyka i fonologia, Kraków 1995.
- Gramatyka współczesnego języka polskiego, pod red. R. Grzegorzycowej, R. Laskowskiego, H. Wróbla, cz. 1 – 2, Warszawa 1998.
- Renata Grzegorzycowa, Wprowadzenie do semantyki językoznawczej. Nowe wydanie, Warszawa 2011.
- Renata Grzegorzycowa, Wykłady z polskiej składni, Warszawa 1998.
- Zenon Klemensiewicz Z., Podstawowe wiadomości z gramatyki języka polskiego, Warszawa 2001 (i inne).
- Alicja Nagórko, Zarys gramatyki polskiej, Warszawa 2007.
- Nauka o języku dla polonistów, pod red. S. Dubisza, Warszawa 1998 (i późniejsze).
- Zygmunt Saloni, Marek Świdziński, Składnia współczesnego języka polskiego, Warszawa 1998.
- Stanisław Szober, Gramatyka języka polskiego, Warszawa 1959 (i późniejsze).
- Ryszard Tokarski, Słownictwo, Warszawa 1971.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta:

- Antoni Furdal, Językoznawstwo otwarte, Opole 1970 i następne).
- Encyklopedia języka polskiego, wyd. III, red. S. Urbańczyk i M. Kucala, Wrocław 2000.
- Józef Wierchowski, Leksykalno-frazeologiczna struktura języka, Wrocław 1990.
- Marek Wiśniewski, Zarys fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego. (Skrypt dla studentów filologii polskiej), Toruń 1995.
- Urszula Żydek-Bednarczuk, Wprowadzenie do lingwistycznej analizy tekstu, Kraków 2005.

B. Literatura uzupełniająca

Encyklopedia językoznawstwa ogólnego, wyd. II, red. K. Polański, Wrocław 1999.

Encyklopedia kultury polskiej XX wieku (wybrane tematy, hasła, artykuły), szczególnie tom 2. Współczesny język polski, red. J. Bartmiński.

Nikita I. Tolstoj, Język a kultura, „Etnolingwistyka”, t.5.

Tadeusz Zgółka, Język, kompetencja, gramatyka. Studium metodologii lingwistyki, Warszawa 1980.

Kierunkowe efekty uczenia się

K_W01; K_W04

K_U01; K_U07

K_K01; K_K04

Wiedza

Student:

- posiada wiedzę na temat miejsca gramatyki opisowej języka ojczystego w studiach humanistycznych (K_W01);
- zna metodologię specjalistycznych badań kierunkowych (K_W04).

Umiejętności

Student:

- potrafi znaleźć w różnego typu źródłach wiadomości na temat istoty gramatyki opisowej języka ojczystego (K_U01);
- potrafi wskazać metodologie badawcze (K_U01);
- potrafi posegregować zebrane materiały i przygotować krótką ich prezentację (K_U01);
- posiada umiejętność sporządzania prac pisemnych (K_U07).

Kompetencje społeczne (postawy)

Student:

- podejmuje samodzielne próby badawcze zagadnień związanych z problematyką zajęć (K_K03);
- rozumie potrzebę wiedzy z zakresu przedmiotu i umie wykorzystać ją dla własnych badań i porównań z gramatyką opisową języków kierunkowych (K_K04).

Kontakt

krystyna.szczesniak@ug.edu.pl